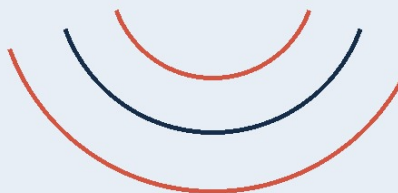

BIBLIOTECA DIGITALĂ A COMUNEI LUMINA

OPERE PENTRU BAC

Poema Chiuveltei

Mircea Cărtărescu

DIGITAL

Poema Chiuvetei

Mircea Cărtărescu

POEMA CHIUUVETEI

Mircea Cărtărescu

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

CUPRINS

1. Partea I - Fișa de orientare poetică
2. Partea II - Încadrare: postmodernism și două trăsături
3. Partea III - Tema și viziunea: imagini / idei poetice
4. Partea IV - Compoziție, limbaj și prozodie
5. Partea V - Schița rapidă cu mnemonics creative
6. Partea VI - Subiect, barem și schelet de eseu
7. Partea VII - Flashcards

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

PARTEA I. FIȘA DE ORIENTARE POETICĂ

DATE ESENȚIALE

Autor Mircea Cărtărescu, reprezentant al postmodernismului românesc și al generației optzeciste.

Titlul Poema chiuvetei.

Volum Volumul Totul, 1985.

Curent Postmodernism: intertextualitate, parodie, ironie, prozaicizare, joc livresc.

Gen / specie Text liric narativizat, poem postmodern cu aparență de poveste

în versuri.

Tip de lirism Lirism obiectiv / textualizat; vocea lirică nu este confesivă tradițional, ci devine o „gaură din perdea”.

Temă Iubirea imposibilă, parodiată prin relații între entități incompatibile.

Idee centrală Mitul iubirii absolute este coborât în bucătărie și tratat ironic, prin

obiecte derizorii.

Text poetic

într-o zi chiuveta căzu în dragoste

iubi o mică stea galbenă din colțul geamului de la bucătărie

se confesă mușamalei și borcanului de muștar

se plânse tacâmurilor ude.

în altă zi chiuveta își mărturisi dragostea:

- stea mică, nu scânteia peste fabrica de pâine și moara dâmbovița

dă-te jos, căci ele nu au nevoie de tine

ele au la subsol centrale electrice și sunt pline de becuri
te risipești punându-ți auriul pe acoperișuri
și paratrăznete.
stea mică, nichelul meu te dorește, sifonul meu a bolborosit
tot felul de cântece pentru tine, cum se pricepe și el
vasele cu resturi de conservă de pește
te-au și îndrăgit.
vino, și ai să scânteiezi toată noaptea deasupra regatului de linoleum
crăiasă a gândacilor de bucătărie.
dar, vai! steaua galbenă nu a răspuns acestei chemări
căci ea iubea o strecurătoare de supă
din casa unui contabil din pomerania
și noapte de noapte se chinuia sorbind-o din ochi.
așa că într-un târziu chiuveta începu să-și pună întrebări cu privire
la sensul existenței și obiectivitatea ei
și într-un foarte târziu îi făcu o propunere mușamalei.
... cândva în jocul dragostei m-am implicat și eu,
eu, gaura din perdea, care v-am spus această poveste.
am iubit o superbă dacie crem pe care nu am văzut-o decât o dată...
dar, ce să mai vorbim, acum am copii preșcolari
și tot ce a fost mi se pare un vis.

FILMUL POEZIEI: CHIUVETĂ - STEA - PERDEA

CHIUVETĂ = obiect banal care trăiește o iubire „mare”, dar ridicolă.

STEA = obiectul aspirației, parodie a Luceafărului coborât în colțul geamului de bucătărie.

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

PERDEA = naratorul surpriză, „gaura din perdea”, care transformă totul într-o poveste în ramă.

PARTEA II. ÎNCADRARE - POSTMODERNISM ȘI DOUĂ TRĂSĂTURI

Mircea Cărtărescu este unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai postmodernismului românesc.

Debutând ca poet în anii 1980, el aparține generației optzeciste, care schimbă raportarea la literatură: nu mai

caută solemnitatea, puritatea lirică sau ruptura totală de tradiție, ci dialogul ironic cu trecutul literar, amestecul

de registre, coborârea poeziei în cotidian și jocul cu formele consacrate.

I. Context literar

Postmodernismul românesc se afirmă mai ales prin generația optzecistă și se definește prin intertextualitate,

parodie, ironie, biografism, narativizare, prozaicizarea limbajului, fragmentarism și libertate formală. Spre

deosebire de modernism, care rupe agresiv cu tradiția, postmodernismul se întoarce la tradiție, o citează, o

imită și o rescrie într-un registru ludic.

II. Două trăsături postmoderniste

- Trăsătura 1 - narativitatea. Textul seamănă cu o poveste în versuri: are personaje, întâmplări, indici

temporali și o voce narativă. Apar formule precum „într-o zi”, „în altă zi”, „cândva”, iar obiectele devin

personaje: chiuveta, steaua, mușamaua, borcanul de muștar, strecurătoarea, gaura din perdea.

- Trăsătura 2 - prozaicizarea lirismului. Poezia coboară iubirea din spațiul solemn al romantismului în

bucătărie. Recuzita este voit banală: chiuvetă, mușama, tacâmuri ude, sifon, resturi de conservă de

pește, linoleum, gândaci de bucătărie. Această coborâre în cotidian produce ironie și demitizează iubirea

absolută.

III. Alte trăsături ușor de folosit

Trăsătură Cum apare în poem Efect

Intertextualitate Trimitere parodică la Luceafărul prin iubirea imposibilă și Textul intră în dialog ironic cu literatura

invocația către stea. veche.

Parodie Chiuveta îi cere stelei să coboare în „regatul de linoleum”. Motivul romantic este degradat comic.

Ironie Formule precum „dar, vai!” sau „crăiasă a gândacilor de Solemnitatea este anulată.

bucătărie”.

Voce neobișnuită Naratorul este „gaura din perdea”. Eul liric tradițional este înlocuit de o voce

obiectuală.

Libertate formală Versuri libere, măsură variabilă, punctuație redusă, fără Textul refuză normele clasice.

majuscule.

CITAT / FORMULARE: „eu, gaura din perdea, care v-am spus această poveste”

Cum îl folosești: arată ineditul vocii lirice: nu vorbește un eu romantic, ci o instanță obiectuală, ludică și postmodernă.

P.O.S.T.M.O.D.E.R.N. - ÎNCADRAREA PE SCURT

P = Parodie: iubirea solemnă devine poveste de bucătărie.

O = Obiecte-personaje: chiuveta, steaua, mușamaua, strecurătoarea, perdeaua.

S = Stradă / cotidian: poezia coboară în spațiul banal urban-casnic.

T = Trimitere intertextuală: dialog ironic cu Luceafărul.

M = Mix de registre: cosmic, casnic, sentimental, ironic.

O = Oralitate: limbaj firesc, prozaic, explicativ.

D = Demitizare: iubirea absolută este dezeroizată.

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

E = Eul dispare: naratorul devine „gaura din perdea”.

R = Râs / ironie: textul nu emoționează grav, ci contrariază.

N = Nonconformism: vers liber, norme slăbite, fără solemnitate.

Concluzie de încadrare

Prin narativitate, parodie, intertextualitate, ironie, limbaj cotidian și libertate prozodică, Poema chiuvetei este

un text postmodernist. Mircea Cărtărescu nu respinge trecutul literar, ci îl rescrie ironic, coborând marile teme

ale poeziei în decorul banal al bucătăriei.

PARTEA III. TEMA ȘI VIZIUNEA - IMAGINI / IDEI POETICE

I. Tema

Tema poeziei este iubirea imposibilă dintre entități incompatibile, tratată în registru parodic și postmodern. În

locul unui cuplu romantic sau mitic, textul propune relații absurde între obiecte: chiuveta iubește steaua,

steaua iubește strecurătoarea de supă, iar gaura din perdea a iubit o Dacie crem. Iubirea nu este anulată,

dar este dezeroizată și mutată într-un univers casnic, comun, ironizat.

II. Viziunea despre lume

Viziunea este postmodernă deoarece lumea nu mai este împărțită solemn între absolut și condiția umană, ca

în romantism, ci devine un spațiu al obiectelor care imită comportamente umane. Poezia arată că marile

teme literare pot supraviețui doar prin rescriere, parodie și joc. În acest univers, iubirea rămâne dorință de

depășire a propriei condiții, dar aspirația este ridiculizată prin decorul de bucătărie.

III. Secvența 1 - idila imposibilă chiuvetă-stea

Prima parte a poemului prezintă drama aparent sentimentală a chiuvetei. Incipitul „într-o zi chiuveta căzu în

dragoste” introduce direct situația absurdă: un obiect banal capătă trăiri omenești și se îndrăgostește de o

„mică stea galbenă” din colțul geamului. Tonul pare de basm sau de poveste de dragoste, dar personajele și

decorul sunt antiromantice: mușama, borcan de muștar, tacâmuri ude, sifon, vase cu resturi de conservă de pește.

CITAT / FORMULARE: „într-o zi chiuveta căzu în dragoste / iubi o mică stea galbenă din colțul geamului de la bucătărie”

Cum îl folosești: deschide tema iubirii imposibile, dar o mută într-un spațiu derizoriu: bucătăria.

Invocația către stea parodiază chemarea romantică. Chiuveta îi cere stelei să nu mai lumineze fabrica de

pâine și moara Dâmbovița, deoarece acestea au centrale electrice și becuri. În locul astrului sacru apare o

stea inutilă în lumea modernă, iar în locul iubirii înălțătoare apare promisiunea de a deveni „crăiasă a

gândacilor de bucătărie”.

CITAT / FORMULARE: „vino, și ai să scânteiezi toată noaptea deasupra regatului de linoleum / crăiasă a gândacilor de bucătărie”

Cum îl folosești: arată demitizarea: limbajul curtenitor și imaginea regală sunt asociate cu linoleum și gândaci.

S.T.E.A. - PRIMA SECVENȚĂ

S = Steaua este mică și galbenă, nu luceafăr solemn.

T = Tentația coborârii: chiuveta o cheamă în bucătărie.

E = Eșecul comunicării: steaua nu răspunde chemării.

A = Altă iubire: steaua iubește o strecurătoare de supă.

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

IV. Secvența 2 - naratorul obiectual și morala ironică

Ultimele versuri schimbă perspectiva: naratorul se dezvăluie ca fiind „gaura din perdea”. Această apariție

transformă poemul într-o poveste în ramă și accentuează ludicul postmodern. Gaura din perdea compară

drama chiuvetei cu propria iubire eșuată pentru o „superbă dacie crem”, pe care a văzut-o o singură dată.

Prin această confesiune absurdă, textul multiplică tema iubirii imposibile și o golește de solemnitate.

CITAT / FORMULARE: „... cândva în jocul dragostei m-am implicat și eu, / eu, gaura din perdea, care v-am spus această poveste.”

Cum îl folosești: arată tehnica punctului de vedere surpriză și caracterul autoreferențial al textului.

CITAT / FORMULARE: „am iubit o superbă dacie crem pe care nu am văzut-o decât o dată...”

Cum îl folosești: transformă iubirea idealizată într-o fantezie comică, urbană, postmodernă.

V. Intertextul cu Luceafărul

Poezia trimite parodic la Luceafărul de Mihai Eminescu. Există motivul aspirației către o stea, invocația

repetată și imposibilitatea comunicării dintre două lumi. Totuși, sensul romantic este inversat. În locul fetei de

împărat apare chiuveta; în locul Luceafărului, o stea mică din colțul geamului; în locul aspirației spre absolut,

o invitație în „regatul de linoleum”. Astfel, Cărtărescu nu copiază modelul eminescian, ci îl rescrie ironic.

Luceafărul Poema chiuvetei Efect postmodern

Luceafăr cosmic, solemn mică stea galbenă în colțul geamului
Demitizare a astrului romantic.

față de împărat chiuvetă Coborârea iubirii în spațiul casnic.

chemare gravă, ritualică invitație în „regatul de linoleum” Parodie a ceremonialului erotic.

diferență ontologică majoră incompatibilitate absurdă între obiecte
Iubirea imposibilă devine comică.

ton filosofic și tragic ton ironic, ludic, prozaic Desolemnizare a temei iubirii.

3 IUBIRI IMPOSIBILE: C.S.G.

C = Chiuveta iubește steaua: aspirație comică spre înalt.

S = Steaua iubește strecurătoarea: idealul are propriul ideal derizoriu.

G = Gaura din perdea iubește Dacia crem: naratorul repetă aceeași deziluzie în registru urban.

PARTEA IV. COMPOZIȚIE, LIMBAJ ȘI PROZODIE

I. Titlul

Titlul Poema chiuvetei este construit prin asocierea unui termen cu aparență înalt-literară, „poema”, cu un

obiect banal, „chiuveta”. Contrastul produce imediat efectul postmodern: o specie asociată cu teme ample,

eroice sau filosofice este legată de un obiect de bucătărie. Astfel, titlul anunță desolemnizarea poeziei și

parodiarea marilor teme literare.

CITAT / FORMULARE: „Poema” + „chiuvetei”

Cum îl folosești: arată amestecul dintre registrul solemn și cel derizoriu, esențial pentru postmodernism.

II. Structura

Compoziția este alcătuită din două părți. Prima parte, scrisă predominant la persoana a III-a, prezintă

povestea iubirii neîmpărtășite a chiuvetei pentru stea și include monologul chiuvetei. A doua parte, scrisă la

persoana I, introduce naratorul surpriză, „gaura din perdea”, care transformă poemul într-o poveste în ramă

și oferă o morală ironică.

Parte Conținut Rol

I Chiuveta se îndrăgostește de stea, îi mărturisește iubirea, Construiește parodia iubirii romantice.

este respinsă.

II Gaura din perdea intervine și spune că a iubit o Dacie Dezvăluie naratorul obiectual și amplifică ironia.

crem.

III. Limbajul

Limbajul poetic este prozaic, ironic și voit apoetic. În locul metaforelor solemne apar obiecte banale și

expresii colocviale. Personificarea este procedeul dominant: obiectele capătă sentimente, vorbesc, se

confesează, iubesc și suferă. Totuși, aceste trăiri sunt permanent ridiculizate de contextul casnic.

Procedeu Exemplu Semnificație

Personificare „chiuveta căzu în dragoste” Obiectul banal primește trăiri omenești.

Ironie „crăiasă a gândacilor de bucătărie” Registrul regal este asociat cu un spațiu

degradat.

Prozaicizare „borcanului de muștar”, „tacâmurilor ude” Poezia intră în cotidian și refuză decorul solemn.

Intertextualitate chemarea stelei Trimate la Luceafărul, dar în registru parodic.

Oralitate „dar, ce să mai vorbim” Discursul se apropie de vorbirea familiară.

Absurd ludic „gaura din perdea” narator Punct de vedere imposibil realist, dar expresiv

postmodern.

IV. Prozodia

Prozodia susține apartenența la postmodernism. Versurile sunt libere, cu măsură variabilă, rimă albă și ritm

neregulat. Lipsesc majusculele, iar punctuația este folosită ocazional.

Ingambamentul creează impresia de

curgere narativă, ca într-o poveste spusă pe fragmente. Forma liberă accentuează caracterul necanonic,

ludic și anti-sentimental al poemului.

HARTA COMPOZIȚIEI: T.S.L.P.

T = Titlul: solemn + banal = „Poema” + „chiuvetei”.

S = Structura: povestea chiuvetei + epilogul găurii din perdea.

L = Limbajul: prozaic, ironic, casnic, intertextual.

P = Prozodia: vers liber, rimă albă, punctuație minimă, lipsă de majuscule.

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

PARTEA V. SCHIȚA RAPIDĂ CU MNEMONICS CREATIVE

Această parte este pentru memorare rapidă. Învăță poezia ca pe o scenă comică: o chiuvetă vrea o stea,

steaua vrea o strecurătoare, iar povestitorul este o gaură din perdea.

A. Poezia în 10 secunde

CHIUVETA = CE TREBUIE SĂ ȚII MINTE

C = Cotidian: bucătărie, mușama, tacâmuri, linoleum.

H = Hipertext: poemul rescrie ironic Luceafărul.

I = Ironie: iubirea este tratată comic, nu tragic.

U = Univers obiectual: obiectele devin personaje.

V = Voce-surpriză: naratorul este gaura din perdea.

E = Eșec erotic: iubirea rămâne imposibilă.

T = Ton ludic: poezia se joacă de-a literatura.

A = Anti-poetic: limbaj prozaic, fără solemnitate.

B. Cod pentru tema iubirii imposibile

C.S.G. - TRIUNGHIUL COMIC AL IUBIRII

C = Chiuveta vrea steaua: obiectul banal aspiră spre înalt.

S = Steaua vrea strecurătoarea: idealul nu este pur, ci la fel de derizoriu.

G = Gaura din perdea vrea Dacia crem: povestea se repetă ca farsă urbană.

C. Cod pentru intertextul cu Luceafărul

LUCEAFĂRUL LA BUCĂTĂRIE: L.U.C.I.

L = Luceafărul este micșorat: devine „o mică stea galbenă”.

U = Universul cosmic coboară în bucătărie.

C = Chemarea solemnă devine invitație în „regatul de linoleum”.

I = Incompatibilitatea rămâne, dar devine comică, nu tragică.

D. Cod pentru postmodernism

P.A.R.O.D.I.E. - POSTMODERNISMUL ÎN POEM

P = Prozaism: obiecte banale, limbaj cotidian.

A = Amestec de registre: cosmic + casnic + ironic.

R = Rescriere: dialog cu Eminescu și cu tradiția.

O = Obiecte însuflețite: chiuveta, steaua, perdeaua.

D = Desolemnizare: iubirea nu mai este sacră, ci ridicolă.

I = Intertextualitate: poemul funcționează prin aluzii culturale.

E = Eul liric e trucat: vorbește o gaură din perdea.

E. Tabel rapid de mnemotehnici

Cod Ce reții Formulare de pus în eseu

CHIUVETA esența poeziei Textul coboară iubirea romantică în
cotidianul casnic.

CSG trei iubiri imposibile Chiuveta, steaua și gaura din perdea repetă
aceeași deziluzie

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

erotică în registru parodic.

LUCI intertextul cu Luceafărul Modelul romantic este rescris ironic,
prin micșorarea astrului și

degradarea decorului.

PARODIE postmodernismul Poezia funcționează prin prozaism,
amestec de registre,

intertextualitate și ironie.

TSLP elemente de analiză Titlu, Structură, Limbaj, Prozodie.

ITIEC schelet eseu Introducere, Trăsături, Imagini, Elemente,
Concluzie.

PARTEA VI. SUBIECT, BAREM ȘI SCHELET DE ESEU

Subiectul al III-lea - particularități ale unui text poetic studiat

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularitățile unui text poetic studiat,

aparținând lui Mircea Cărtărescu.

Repere de bifat în eseu

- ☐ încadrarea poeziei în postmodernism și prezentarea a două trăsături;
- ☐ prezentarea temei și a viziunii despre lume;
- ☐ comentarea a două imagini / idei poetice relevante;
- ☐ analiza a două elemente de compoziție și limbaj;
- ☐ integrarea unor citate scurte și corecte;
- ☐ minimum 400 de cuvinte, exprimare literară și concluzie clară.

MNEMONIC PENTRU ESEU: I.T.I.E.C.

I = Introducere: autor, operă, curent, generația optzecistă.

T = Trăsături: narativitate + prozaicizare / intertextualitate.

I = Imagini poetice: chiuveta care iubește steaua + gaura din perdea narator.

E = Elemente: titlu, structură, limbaj, prozodie.

C = Concluzie: poezia parodiază iubirea absolută și demitizează romantismul.

Schelet rapid de eseu

1. Introducere: Poema chiuvetei de Mircea Cărtărescu este un text postmodernist, inclus în volumul Totul, care rescrie ironic tema iubirii imposibile.

2. Încadrare: Poezia se încadrează în postmodernism prin narativitate, prozaicizarea lirismului,

intertextualitate, parodie, ironie și libertate formală.

3. Tema: Tema este iubirea imposibilă dintre entități incompatibile, tratată parodic printr-un decor casnic și

prin obiecte personificate.

4. Prima imagine poetică: Chiuveta îndrăgostită de o mică stea galbenă parodiază aspirația romantică spre

absolut și reduce cosmosul la colțul geamului de bucătărie.

5. A doua imagine poetică: Intervenția „găurii din perdea” ca narator obiectual amplifică ludicul postmodern și

arată că toate iubirile din poem sunt construcții absurde și eșuate.

6. Elemente de compoziție și limbaj: Titlul combină solemnitatea speciei cu banalitatea obiectului; structura

are două părți; limbajul este prozaic și ironic; prozodia este liberă.

7. Concluzie: Cărtărescu transformă poezia într-un joc livresc, în care marile teme romantice sunt rescrise

prin obiecte banale, intertextualitate și ironie.

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved

Fraze de utilizat

FORMULARE UTILĂ: „Poema chiuvetei rescrie în registru parodic tema iubirii imposibile, coborând aspirația romantică din

spațiul cosmic în decorul banal al bucătăriei.”

FORMULARE UTILĂ: „Titlul asociază un termen cu aparență solemnă, «poema», cu un obiect derizoriu, «chiuveta», anticipând desolemnizarea postmodernistă.”

FORMULARE UTILĂ: „Vocea obiectuală a «găurii din perdea» arată că eul liric tradițional este înlocuit de o instanță ludică, textualizată, specifică postmodernismului.”

PARTEA VII. FLASHCARDS

Folosește aceste carduri pentru recapitulare. Acoperă răspunsul și încearcă să îl formulezi din memorie, apoi verifică.

Întrebare Răspuns

Cine este autorul? Mircea Cărtărescu, reprezentant al postmodernismului românesc și al generației optzeciste.

Din ce volum face parte? Din volumul Totul, publicat în 1985.

În ce curent se încadrează? Postmodernism.

Care sunt două trăsături Narativitatea și prozaicizarea lirismului. Se pot adăuga intertextualitatea, parodia și postmoderniste? ironia.

Care este tema? Iubirea imposibilă dintre entități incompatibile, tratată parodic.

Ce intertext important apare? Luceafărul de Mihai Eminescu, prin motivul aspirației către stea și al iubirii imposibile.

Care sunt personajele-obiect? Chiuveta, steaua galbenă, mușamaua, borcanul de muștar, tacâmurile, strecurătoarea,

gaura din perdea, Dacia crem.

Ce semnifică titlul? Amestecă solemnul cu banalul: „poema” sugerează literatură înaltă, iar „chiuveta” trimite

la cotidian.

Ce rol are „gaura din perdea”? Este naratorul surpriză, o voce obiectuală care transformă poemul într-o poveste în

ramă.

Cum este limbajul? Prozaic, ironic, colocvial, ludic, cu recuzită casnică și urbană.

Cum este prozodia? Vers liber, rimă albă, măsură variabilă, punctuație minimă și lipsa majusculilor.

Concluzie într-o frază? Poema chiuvetei este un text postmodernist care parodiază iubirea romantică prin

intertextualitate, ironie și coborârea liricului în cotidian.

© 2026 Biblioteca Digitală a Comunei Lumina All Rights Reserved